

Vlaanderen
is materiaalbewust

HANDLEIDING ZELFBEOORDELING

VOOR EINDE-AFVAL EN BIJPRODUCT

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

OVAM.VLAANDEREN.BE

OVAM

HANDLEIDING

ZELFBEOORDELING

Voor einde-afval en bijproduct
22.05.2023

DOCUMENTBESCHRIJVING

1 <i>Titel van publicatie:</i> Handleiding zelfbeoordeling voor einde-afval en bijproduct	2 <i>Verantwoordelijke Uitgever:</i> OVAM
3 <i>Wettelijk Depot nummer:</i> D/2023/5024/15	4 <i>Trefwoorden:</i> Zelfbeoordeling, einde-afval, bijproduct, materiaal, afval, kaderrichtlijn afval, grondstofverklaring
5 <i>Samenvatting:</i> Deze handleiding heeft als doel de houder van materiaal te helpen bij de zelfbeoordeling voor einde-afval en bijproduct wanneer er geen specifieke Europese of Vlaamse criteria gelden. Wanneer de houder ervoor kiest om geen zelfbeoordeling uit te voeren, kan de houder van het materiaal deze handleiding ook gebruiken om de aanvraag van een grondstofverklaring bij de OVAM optimaal voor te bereiden.	
6 <i>Aantal bladzijden:</i> 31	7 <i>Aantal tabellen en figuren:</i> 4
8 <i>Datum publicatie:</i> 2023	9 <i>Prijs*:</i> /
10 <i>Auteurs:</i> Wouter Dujardin, Liesbeth Sneyers, Anneleen De Wachter	11 <i>Contactpersonen:</i> wouter.dujardin@ovam.be
12 <i>Andere titels over dit onderwerp:</i> /	

U hebt het recht deze brochure te downloaden, te printen en digitaal te verspreiden. U hebt niet het recht deze aan te passen of voor commerciële doeleinden te gebruiken.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website:
ovam.vlaanderen.be

* Prijswijzigingen voorbehouden.

INHOUD

1	Inleiding.....	5
2	Begrippen uit het materialendecreet	6
2.1	Afvalstof	6
2.2	Einde-afval	7
2.2.1	Wettelijke achtergrond	7
2.3	Bijproduct	7
2.3.1	Wettelijke achtergrond	7
3	Beslissingsboom	8
4	Toepassingen waarvoor er criteria bestaan.....	9
4.1	Europese criteria	9
4.2	Vlaamse criteria in VLAREMA	9
5	Toepassingen waarvoor er geen specifieke criteria bestaan.....	11
5.1	Zelfbeoordeling einde-afval	12
5.1.1	Concrete toepassing van de voorwaarden voor einde-afval	12
5.1.2	Inhoud zelfbeoordeling: Algemene informatie	13
5.1.3	Inhoud zelfbeoordeling: Toetsing	13
5.1.4	Eindevaluatie	16
5.2	Zelfbeoordeling bijproduct	18
5.2.1	Concrete toepassing van de voorwaarden voor bijproduct	18
5.2.2	Inhoud zelfbeoordeling: Algemene informatie	19
5.2.3	Inhoud zelfbeoordeling: Toetsing	19
5.2.4	Eindevaluatie	23
5.3	Grondstofverklaring bij twijfel of controle	23
6	Verplichtingen uit de stoffen- en productwetgeving.....	24
6.1	Verplichtingen chemische stoffenwetgeving	26
6.1.1	De drie pijlers van de chemische stoffenwetgeving in Europa	26
6.1.2	REACH-verordening	26
6.1.3	CLP-verordening	29
6.1.4	POP-verordening	29
6.1.5	Andere relevante regelgevingen	30
6.2	Verplichtingen productwetgeving	30
6.2.1	Hoe voldoen aan de productwetgeving	30
6.2.2	Verdere informatie over productwetgeving	31

1 INLEIDING

Context van de handleiding

Binnen een circulaire economie worden materialen zo lang en zo hoogwaardig mogelijk in de kringloop gehouden op een wijze die verantwoord is voor mens en leefmilieu. Om initiatieven in het kader van circulaire economie te stimuleren is duidelijkheid van bepaalde begrippen (afvalstof, hergebruik, voorbereiding voor hergebruik, bijproduct, einde-afval) van belang. De Kaderrichtlijn afvalstoffen bevat een definitie van het begrip 'afvalstof' en maakt ook een onderscheid tussen bijproducten die nooit een afvalstof zijn geweest en afvalstoffen die de afvalfase kunnen verlaten (einde-afval). Ook in de Europese stoffen- en productwetgeving wordt meer en meer verwezen naar deze begrippen.

Voor materialen waarvoor geen Europese criteria of geen specifieke criteria in het VLAREMA bestaan valt de houder terug op de afvalstoffendefinitie en de voorwaarden voor einde-afval uit artikel 36 en de voorwaarden voor bijproducten uit artikel 37 van het Materialendecreet. Volgens afdeling 2.6 van het VLAREMA kan de houder van het materiaal op basis van een zelfbeoordeling beslissen of aan de voorwaarden voor einde-afval in artikel 36 of voor bijproduct in artikel 37 van het Materialendecreet is voldaan. De zelfbeoordeling moet gebeuren op basis van deze handleiding. Daarnaast is er ook nog steeds de mogelijkheid om een grondstofverklaring aan te vragen bij de OVAM.

Doel van de handleiding

Deze handleiding heeft als doel de houder van het materiaal te helpen bij de zelfbeoordeling wanneer er geen specifieke Europese of Vlaamse criteria gelden. Wanneer de houder ervoor kiest om geen zelfbeoordeling uit te voeren, kan de houder van het materiaal deze handleiding ook gebruiken om de aanvraag van de grondstofverklaring bij de OVAM optimaal voor te bereiden.

Hoe deze handleiding gebruiken

Het is aangeraden om te starten met hoofdstuk 2. In dit deel wordt er uitgelegd hoe de wet een afvalstof, een einde-afvalstof en een bijproduct definieert.

Vervolgens wordt aangeraden om de beslissingsboom in hoofdstuk 3 te gebruiken. Deze beslissingsboom helpt bij het bepalen welke wetgeving en bijhorende criteria relevant zijn om na te gaan of een materiaal een afvalstof of geen afvalstof is.

Tenslotte, als de houder oordeelt dat het materiaal voldoet aan de voorwaarden voor einde-afval of voor bijproduct en het ook zo wil behandelen, dan moet de houder ook voldoen aan de bijhorende stoffen- en productwetgeving. Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de belangrijkste verplichtingen die gelden wanneer de afvalstoffenwetgeving niet (meer) van toepassing is op een bepaald materiaal.

2 BEGRIPPEN UIT HET MATERIELENDECREET

2.1 AFVALSTOF

Een **afvalstof** wordt in het Materialendecreet (art. 3.§1.1°) gedefinieerd als “elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen”. In dit artikel worden een aantal materialen opgesomd die niet onder de bepalingen van het Materialendecreet en het VLAREMA vallen maar waarvoor andere wetgeving van toepassing is¹.

De begrippen ‘stof’ en ‘voorwerp’ in de afvalstoffendefinitie moeten niet worden begrepen in de zin van de EU-wetgeving over chemische stoffen, maar als gangbare termen van afvalwetgeving die ruim moeten worden gelezen. Verder in dit document spreken we dan ook over materialen. Elk materiaal² is binnen de afvalwetgeving steeds een afvalstof of geen afvalstof. Als in dit document de begrippen ‘stof’, ‘mengsel’ en ‘voorwerp’ worden gebruikt dan is dat in de zin van de EU-wetgeving over chemische stoffen, zie de definities in hoofdstuk 6.1.2.

De afvalstoffendefinitie is gebaseerd op de drie principes van ontdoen:

- De houder ontdoet zich: **ACTIE**. Bijv. een materiaal wordt in een afvalcontainer gegooid of overgedragen aan een afvalstoffeninzamelaar
- De houder is voornemens zich te ontdoen: **INTENTIE**. Bijv. een partij elektrische en elektronische apparaten die wordt overgebracht waarvan vooraf niet is vastgesteld of ze goed werken, of die niet naar behoren zijn beschermd tegen transportschade
- De houder moet zich ontdoen: **WETTELIJKE VERPLICHTING**. Bijv. een voorraad verboden pesticiden moet worden vernietigd volgens de POP-verordening.

Er wordt geen onderscheid gemaakt naargelang het materiaal al dan niet verhandelbaar is. Zich ontdoen van een afvalstof kan een positieve, neutrale of negatieve commerciële waarde inhouden. De beoordeling of een bepaald materiaal een afvalstof is of niet, moet steeds gebeuren op basis van alle specifieke feiten en omstandigheden van het individuele geval. Eénzelfde materiaal kan in de ene situatie een afvalstof zijn en in een andere situatie geen afvalstof. Bijvoorbeeld een houten pallet is geen afvalstof wanneer deze wordt overgedragen en opnieuw gebruikt wordt als pallet³. Diezelfde pallet is een afvalstof wanneer ze in een afvalcontainer belandt. De herkomst, aard en eigenschappen van het materiaal zelf zijn belangrijke feiten maar ook de specifieke handeling die het materiaal ondergaat en het specifieke gebruik zijn doorslaggevend om de status afvalstof of geen afvalstof te bepalen.

¹ Een afvalstof waarvoor een andere wetgeving van toepassing is bijvoorbeeld radioactieve afvalstoffen of dierlijke mest. Voor de volledige lijst, zie Materialendecreet, Artikel 3.§1.1°, te vinden op: <https://navigator.emis.vito.be/mijn-navigator?wold=41745>.

² Materialendecreet definieert een materiaal als “elke stof die wordt of is ontgonnen, gewonnen, geteeld, verwerkt, geproduceerd, verdeeld, in gebruik genomen, afgedankt of opnieuw verwerkt, of elk voorwerp dat wordt geproduceerd, verdeeld, in gebruik genomen, afgedankt of opnieuw gebruikt, inclusief de daaruit ontstane afvalstoffen”

³ Zie definitie hergebruik in artikel 3.§1.15° in het Materialendecreet, te vinden op: <https://navigator.emis.vito.be/detail?wold=41745>

2.2 EINDE-AFVAL

2.2.1 Wettelijke achtergrond

Artikel 36 van het Materialendecreet bepaalt dat afvalstoffen niet langer als afvalstoffen worden beschouwd als ze een behandeling voor recycling of andere nuttige toepassing hebben ondergaan en als ze voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° de stof of het voorwerp wordt gebruikelijk toegepast voor specifieke doelen;
- 2° er is een markt voor of vraag naar de stof of het voorwerp;
- 3° de stof of het voorwerp voldoet aan de technische voorschriften voor de specifieke doelen, vermeld in punt 1°, en aan de voor producten geldende wetgeving en normen;
- 4° het gebruik van de stof of het voorwerp heeft over het geheel genomen geen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid.

De in 2018 gewijzigde Kaderrichtlijn afvalstoffen maakt duidelijk dat de lidstaten passende maatregelen moeten nemen om toetsing aan deze voorwaarden op nationaal niveau uit te werken. Daarbij zijn een hoog niveau van bescherming van mens en leefmilieu en een behoedzaam en rationeel gebruik van natuurlijke hulpbronnen van groot belang.

2.3 BIJPRODUCT

2.3.1 Wettelijke achtergrond

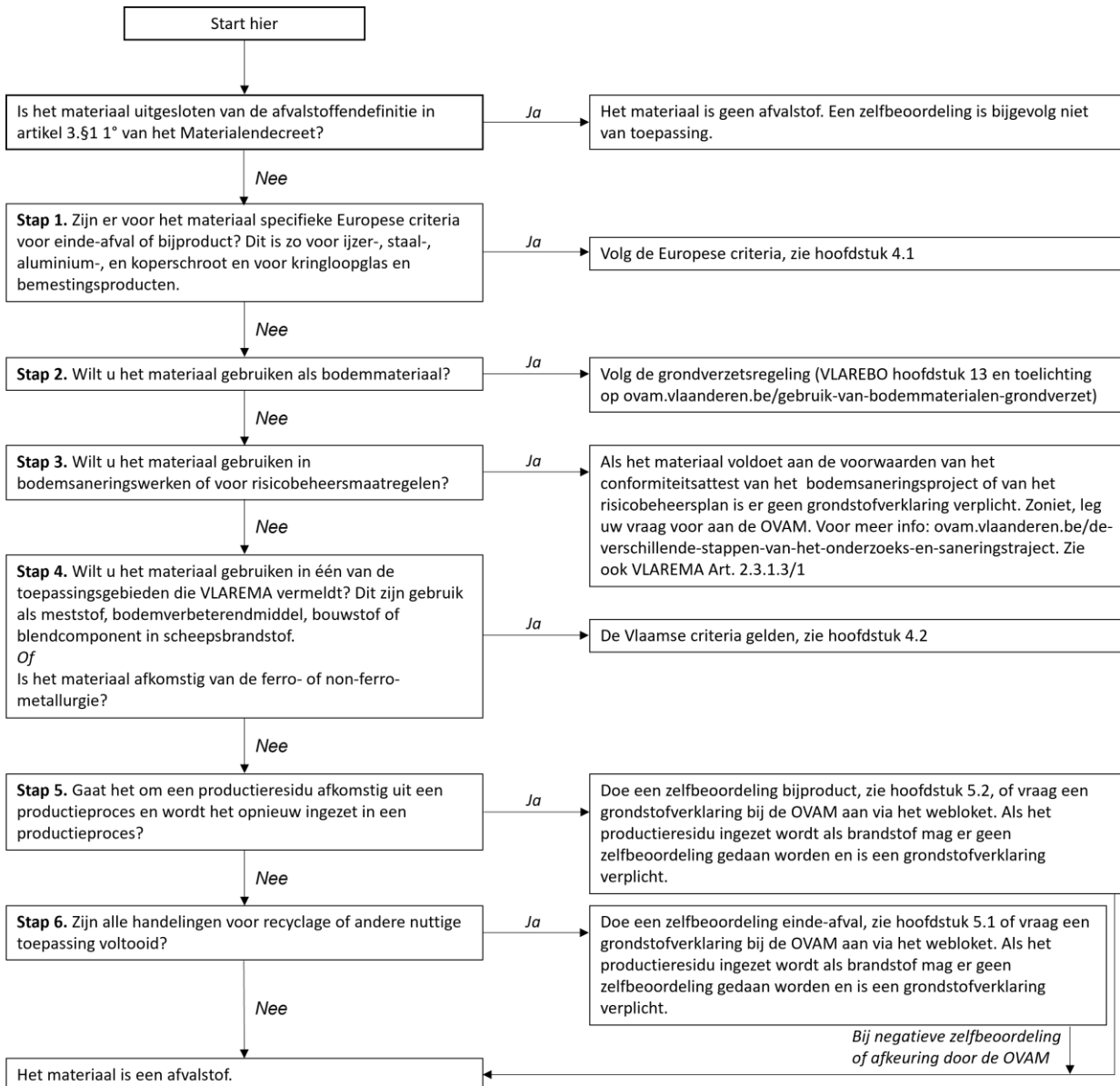
Artikel 37 van het Materialendecreet bepaalt dat een stof of een voorwerp dat het resultaat is van een productieproces dat niet in de eerste plaats bedoeld is voor de productie van die stof of dat voorwerp, alleen als een bijproduct en niet als een afvalstof kan worden aangemerkt, als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- 1° het is zeker dat de stof of het voorwerp zal worden gebruikt;
- 2° de stof of het voorwerp kan rechtstreeks worden gebruikt zonder verdere andere behandeling dan die welke bij de normale productie gangbaar is;
- 3° de stof of het voorwerp wordt geproduceerd als een integraal onderdeel van een productieproces;
- 4° verder gebruik is rechtmatig, met andere woorden de stof of het voorwerp voldoet aan alle voorschriften voor producten, milieu en gezondheidsbescherming voor het specifieke gebruik en zal niet leiden tot over het geheel genomen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid.

De in 2018 gewijzigde Kaderrichtlijn afvalstoffen maakt duidelijk dat in het belang van het bevorderen van duurzaam grondstoffengebruik en industriële symbiose lidstaten passende maatregelen moeten nemen zodat een productieresidu dat voldoet aan de voorwaarden van art. 5 van de Kaderrichtlijn afval als een bijproduct kan worden gekwalificeerd.

3 BESLISSINGSBOOM

De beslissingsboom, zie Figuur 1, helpt bij het bepalen welke wetgeving en bijhorende criteria relevant zijn om te bepalen of een materiaal afvalstof of geen afvalstof is.

Figuur 1. De beslissingsboom.

4 TOEPASSINGEN WAARVOOR ER CRITERIA BESTAAN

4.1 EUROPESE CRITERIA

Wanneer er Europese specifieke einde-afvalcriteria of criteria voor specifieke bijproducten bestaan dan voorziet het VLAREMA dat enkel deze criteria van toepassing zijn. De Minister behoudt het recht om bijkomende administratieve maatregelen te treffen. Bedrijven die op basis van een Europese verordening (zie hieronder) een grondstofstatuut willen bekomen moeten aan de diverse voorwaarden die beschreven zijn in die verordening voldoen. Op eenvoudig verzoek van de OVAM of de toezichthouder moet de houder de conformiteit met de Europese eisen kunnen aantonen.

Bijkomend moet de inrichting of onderneming die voor zijn materiaal voldoet aan de Europese criteria en ze op de markt wil brengen zich bekend maken bij de OVAM via volgende procedure:

1. Ga naar het [Webloket Registraties](#) en log in.
2. Meld uw bedrijf aan als EU-einde-afval materiaal producent.
3. Vul het formulier in en bevestig uw registratie.

Dit is een eenvoudige registratieprocedure en geen inhoudelijke beoordeling. Na het doorlopen van de procedure is het materiaal opgenomen in het [register van producenten van einde-afvalmaterialen](#).

Bestaande Europese einde-afvalcriteria:

- De Europese Verordening 333/2011 met einde-afvalcriteria voor bepaalde soorten metaalschroot (ijzerschroot, staalschroot en aluminiumschroot)
- De Europese Verordening 1179/2012 met einde-afvalcriteria voor kringloopglas
- De Europese Verordening 715/2013 met einde-afvalcriteria voor koperschroot
- [De Europese Verordening 1009/2019 met criteria \(einde-afval en bijproduct\) voor bemestingsproducten⁴](#)

4.2 VLAAMSE CRITERIA IN VLAREMA

Voor materialen waarvoor geen Europese criteria zijn uitgewerkt kunnen er Vlaamse criteria worden geformuleerd op basis van de bepalingen uit artikel 36, 37, 38 en 39 van het Materialendecreet. Op Vlaams niveau is er gekozen om specifieke criteria te formuleren voor bepaalde toepassingsgebieden. Wanneer men een materiaal in het Vlaamse Gewest als grondstof wenst te gebruiken in één van deze toepassingsgebieden dan moet het getoetst worden aan de specifieke criteria van het toepassingsgebied. De algemene bepalingen en specifieke criteria zijn opgenomen in VLAREMA afdeling 2.3 en bijhorende bijlagen. Daarbij moeten de gebruiksvoorwaarden in VLAREMA afdeling 5.3 nageleefd worden. Er is uitgebreide toelichting beschikbaar op de OVAM-website over o.a. inzetten van bouwafval als grondstof, grondstoffenregeling metallurgie.... Deze links staan hieronder bij de respectievelijke toepassingsgebieden.

⁴ Enkel ingeval er een EU-conformiteitsverklaring, (CE) markering werd behaald, geldt de einde-afvalstatus

De specifieke toepassingsgebieden waarvoor er criteria in VLAREMA staan:

- Criteria voor grondstoffen, bestemd voor gebruik als meststof of bodemverbeterend middel;
- [Criteria voor grondstoffen, bestemd voor gebruik als bouwstof](#);
- [Criteria voor grondstoffen afkomstig van en bestemd voor metallurgische productieprocessen voor non-ferrometalen](#);
- [Criteria voor grondstoffen afkomstig van metallurgische productieprocessen voor ferrometalen](#)
- [Criteria voor grondstoffen bestemd voor gebruik als blendcomponent in scheepsbrandstof \(vanaf VLAREMA 9\)](#)

Belangrijk

Regels bij transport tussen Belgische gewesten

De specifieke criteria in het VLAREMA zijn enkel geldig in het Vlaamse Gewest. Voldoen aan deze criteria is niet voldoende om het materiaal van of naar een ander Belgisch gewest te kunnen overbrengen als een niet-afvalstof. De houder dient ook na te gaan wat de regels zijn in het andere Belgische gewest. Het oordeel van het andere gewest moet aan het dossier van het materiaal en bij elk transport toegevoegd worden. Als één van gewesten van mening is dat het gaat om een afvalstof dan moet [het transport gebeuren als afvalstof](#).

Regels bij grensoverschrijdend transport tussen EU-lidstaten:

De specifieke criteria in het VLAREMA zijn enkel geldig in het Vlaamse Gewest. Voldoen aan deze criteria is niet voldoende om het materiaal van of naar een andere lidstaat te kunnen overbrengen als een niet-afvalstof. De houder dient ook na te gaan wat de regels zijn in de andere lidstaat. Het oordeel van de andere lidstaat moet aan het dossier van het materiaal en bij elk transport toegevoegd worden. Als één van de bevoegde lidstaten van mening is dat het gaat om een afvalstof dan moet de overbrenging gebeuren in overeenstemming met de afvalstoffenwetgeving (Verordening (EG) 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen (EVOA)), of ingeval van afvalstoffen die als dierlijke bijproducten worden beschouwd, in overeenstemming met de Verordening 1069/2009.

Regels bij import naar de EU en export buiten de EU:

De specifieke criteria in het VLAREMA zijn enkel geldig in het Vlaamse Gewest. Voldoen aan deze criteria is niet voldoende om het materiaal van of naar een ander land buiten de EU te kunnen overbrengen als een niet-afvalstof. De houder dient ook na te gaan wat de regels zijn in het land buiten de EU. Hiervoor moet de houder nagaan of er in het land buiten de EU een regelgeving of richtlijn is over wanneer een afvalstof niet meer als een afvalstof moet worden beschouwd. Het oordeel van het land buiten de EU moet aan het dossier van het materiaal en bij elk transport toegevoegd worden.

Als het land buiten de EU of het Vlaamse Gewest van mening is dat het om een afvalstof gaat, dan moet het materiaal via de Verordening (EG) 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen (EVOA) overgebracht worden.

5 TOEPASSINGEN WAARVOOR ER GEEN SPECIFIEKE CRITERIA BESTAAN

Belangrijk

Regels bij transport tussen Belgische gewesten

De voorwaarden voor einde-afval en bijproduct uit de Kaderrichtlijn afvalstoffen zijn binnen alle EU-lidstaten omgezet in eigen nationale wetgeving. Een positieve zelfbeoordeling volgens deze handleiding moet gezien worden als een Vlaams oordeel. Dit alleen is niet voldoende om het materiaal van of naar een andere Belgisch gewest te kunnen overbrengen als een niet-afvalstof. De houder dient ook na te gaan wat de regels zijn in het andere gewest. Het oordeel van het andere gewest moet aan het dossier van het materiaal en bij elk transport toegevoegd worden. Als één van de gewesten van mening is dat het gaat om een afvalstof dan moet [het transport gebeuren als afvalstof](#).

Regels bij grensoverschrijdend transport tussen EU-lidstaten:

De voorwaarden voor einde-afval en bijproduct uit de Kaderrichtlijn afvalstoffen zijn binnen alle EU-lidstaten omgezet in eigen nationale wetgeving. Een positieve zelfbeoordeling volgens deze handleiding moet gezien worden als een Vlaams oordeel. Dit alleen is niet voldoende om het materiaal van of naar een andere lidstaat te kunnen overbrengen als een niet-afvalstof. De houder dient ook na te gaan hoe in de andere lidstaat moet worden aangetoond dat aan de voorwaarden voor bijproduct of einde-afval is voldaan (artikel 5 of 6 van de Kaderrichtlijn afvalstoffen). Het oordeel van de andere lidstaat moet aan het dossier van het materiaal en bij elk transport toegevoegd worden. Als één van de bevoegde lidstaten van mening is dat het gaat om een afvalstof dan moet de overbrenging gebeuren in overeenstemming met de afvalstoffenwetgeving (Verordening (EG) 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen (EVOA)), of ingeval van afvalstoffen die als dierlijke bijproducten worden beschouwd, in overeenstemming met de Verordening 1069/2009.

Regels bij import naar de EU en export buiten de EU:

De voorwaarden voor einde-afval en bijproduct uit de Kaderrichtlijn afvalstoffen moeten enkel binnen alle EU-lidstaten worden omgezet in eigen nationale wetgeving. Een positieve zelfbeoordeling volgens deze handleiding moet gezien worden als een Vlaams oordeel. Dit alleen is niet voldoende om het materiaal te importeren naar of exporteren buiten de EU. De houder dient ook na te gaan wat de regels zijn in het land buiten de EU. Hiervoor moet de houder nagaan of er in het land buiten de EU een regelgeving of richtlijn is over wanneer een afvalstof niet meer als een afvalstof moet worden beschouwd. Het oordeel van het land buiten de EU moet aan het dossier van het materiaal en bij elk transport toegevoegd worden. Als het land buiten de EU of het Vlaamse Gewest van mening is dat het om een afvalstof gaat, of de bevoegde autoriteit doet geen uitspraak, dan moet het materiaal via de Verordening (EG) 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen (EVOA) overgebracht worden.

Voor de meeste materialen en hun toepassingen bestaan er momenteel geen Europese criteria of Vlaamse criteria. In dat geval valt men terug op het toetsingskader in het Materialendecreet: de afvalstoffedefinitie en de voorwaarden voor einde-afval en bijproducten uit artikel 36 en 37. Conformiteit met deze voorwaarden kan worden aangetoond door middel van een zelfbeoordeling of door het aanvragen van een grondstofverklaring bij de OVAM.

5.1 ZELFBEOORDELING EINDE-AFVAL

De afweging afval versus einde-afval moet gebeuren op de beoogde grondstof waarop alle handelingen voor recyclage of andere nuttige toepassing zijn voltooid.

Handelingen voor recyclage of andere nuttige toepassing zijn nog niet voltooid wanneer er nog een sorteerproces moet gebeuren, verontreinigingen (matrixvreemd materiaal, stof en zand, organische verontreinigingen...) moeten worden verwijderd, er nog stoffen moeten worden afgescheiden die niet gewenst zijn in het eindmateriaal (inkt, vulmateriaal...), er een composteer of vergistingsproces moet worden doorlopen....

De afweging afval versus einde-afval moet gebeuren door het terugwinningsbedrijf.

Het terugwinningsbedrijf is de finale afvalverwerker die aan materiaal terugwinning doet. Dit terugwinningsbedrijf wordt ook wel omschreven als de 'producent van de beoogde grondstof'. Het opstellen en het ter beschikking stellen van de zelfbeoordeling einde-afval is de verantwoordelijkheid van het terugwinningsbedrijf. Een afnemer die het einde-afval materiaal als grondstof in zijn productieproces wil inzetten mag de zelfbeoordeling ook uitvoeren in samenspraak met het terugwinningsbedrijf.

De afweging afval versus einde-afval moet van geval tot geval worden bepaald.

Het terugwinningsbedrijf dient de zelfbeoordeling voor elke specifieke toepassing uit te voeren. De achterliggende reden is dat aan alle voorwaarden van artikel 36 moet voldaan zijn en dit kan afhangen van de toepassing.

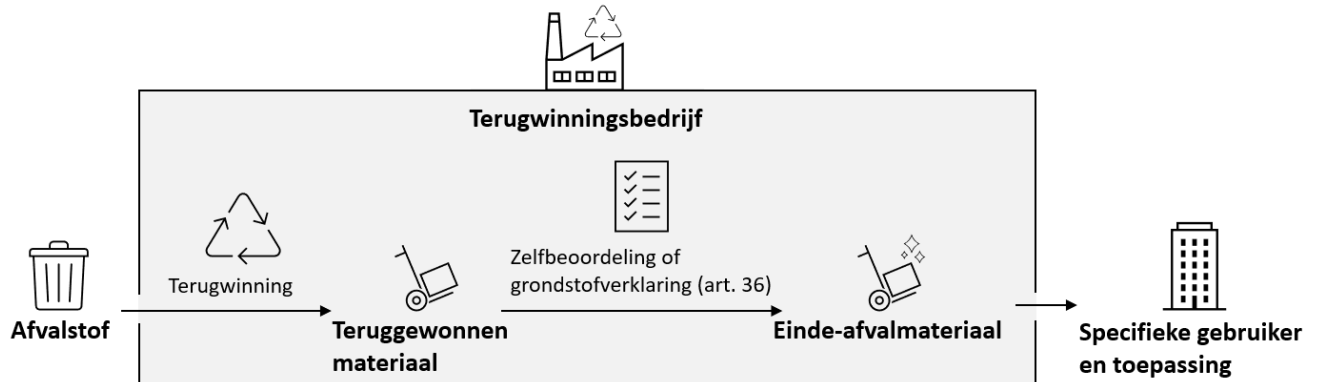
De afweging afval versus einde-afval moet worden vastgelegd in een dossier dat ter inzage wordt gehouden bij het terugwinningsbedrijf.

Als de beoogde grondstof wordt ingezet in identieke productieprocessen van verschillende bedrijven dan mag het dossier bestaan uit gemeenschappelijke en specifieke onderdelen per gebruiker.

5.1.1 Concrete toepassing van de voorwaarden voor einde-afval

Onderstaand schema geeft weer hoe een afvalstof een einde-afvalmateriaal kan worden. Een terugwinningsbedrijf neemt een afvalstof binnen en doet de laatst nodige terugwinningstap om een teruggewonnen materiaal te maken. Dit materiaal heeft nog steeds een afvalstatuut en kan enkel als afval verhandeld worden. Wanneer er geen Europese of Vlaamse specifieke criteria zijn, kan het teruggewonnen materiaal enkel zijn afvalstatuut verliezen en een einde-afvalmateriaal worden wanneer het terugwinningsbedrijf, of de persoon die in zijn naam optreedt, een positieve zelfbeoordeling doet of bij de

OVAM een grondstofverklaring aanvraagt waarbij de vier voorwaarden van artikel 36 van het Materialendecreet afgetoetst worden, zie 2.2.1

Figuur 2. Vereenvoudigd overzicht over hoe een afvalstof een einde-afvalmateriaal wordt.

5.1.2 Inhoud zelfbeoordeling: Algemene informatie

- Geef de adresgegevens en contactpersoon van het teruggewinningsbedrijf
- En geef adresgegevens en contactpersoon van het bedrijf dat de zelfbeoordeling heeft uitgevoerd
- En geef de adresgegevens van de gebruiker en waarvoor deze de beoogde grondstof zal gebruiken wanneer van toepassing
- En beschrijf de beoogde grondstof en het teruggewinningsproces waaruit het afkomstig is, verduidelijkt met een processchema.

5.1.3 Inhoud zelfbeoordeling: Toetsing

5.1.3.1 Alle afvalhandelingen zijn voltooid

Het afval moet een behandeling voor recyclage of andere nuttige toepassing hebben ondergaan vooraleer het als een beoogde grondstof kan worden getoetst aan de voorwaarden voor einde-afval. Dit kan aangetoond worden door het omschrijven van de handelingen die al gebeurd zijn op het materiaal en diegene die nog moeten gebeuren.

Wanneer het materiaal nog een recyclage- of teruggewinningsoperatie vereist (scheiden of terugwinnen van materialen) of verontreinigingen bevat die moeten worden verwijderd voordat het verder kan worden gebruikt, dan wijst dit erop dat het gaat om afvalstoffenhandelingen.

Als geen van de nog uit te voeren handelingen een afvalhandeling is, dan wordt aan deze voorwaarde voldaan.

- Toon aan dat alle handelingen voor recyclage of andere nuttige toepassing zijn voltooid. Omschrijf hierbij de aard en de omvang van de handelingen die nog nodig zijn vooraleer de beoogde grondstof bij de gebruiker kan worden ingezet. Dit kan gaan om handelingen die nog gebeuren bij het teruggewinningsbedrijf, bij de gebruiker of bij een derde die handelingen uitvoert in opdracht van het teruggewinningsbedrijf of de gebruiker.

Voorbeeld: Afvalhandelingen zijn nog niet voltooid wanneer er nog een sorteerproces moet gebeuren, verontreinigingen (matrixvreemd materiaal, stof en zand, organische verontreinigingen...) moeten worden verwijderd, er nog stoffen moet worden afgescheiden die niet gewenst zijn in het eindmateriaal (inkt, vulmateriaal...), er een composteer of vergistingsproces moet worden doorlopen

Dit afval dat alle nodige handelingen voor recyclage of nuttige toepassing heeft ondergaan, wordt niet langer als afval beschouwd indien het aan de volgende vier voorwaarden voldoet.

5.1.3.2 De stof of het voorwerp wordt gebruikelijk toegepast voor specifieke doelen;

Een omschrijving van het specifieke doel waarvoor de beoogde grondstof zal worden gebruikt is belangrijk omdat hieruit volgt aan welke voorschriften en aan de voor producten geldende wetgeving en normen de beoogde grondstof moet voldoen.

- Beschrijf het specifiek doel waarvoor de beoogde grondstof zal worden toegepast.

Voorbeeld: de omschrijving “het kunststofrecycalaat zal worden ingezet ter vervanging van primaire kunststoffen” is niet specifiek genoeg. Een goede omschrijving is bijvoorbeeld: “het PE-regranulaat zal worden gebruikt voor de productie van shampooflessen”.

5.1.3.3 Er is een markt voor of vraag naar de stof of het voorwerp;

Hiervoor moet men aantonen dat het gebruik van de beoogde grondstof niet alleen ‘mogelijk’ is, maar dat het ook voldoende zeker is dat dit gebruik daadwerkelijk zal plaatsvinden. Immers, als verder gebruik niet zeker is, bestaat het risico dat het materiaal alsnog als afval wordt afgevoerd. Beoogde grondstoffen die zonder oog op effectief gebruik worden opgeslagen zijn afvalstoffen. Beoogde grondstoffen die geen eigendom zijn van het terugwinningsbedrijf of van de gebruiker zijn afvalstoffen. Bijvoorbeeld, beoogde grondstoffen die verkocht worden aan een afvalstoffenhandelaar (‘trader’) zijn meestal afvalstoffen omdat het finaal gebruik van de beoogde grondstoffen niet voldoende zeker is. Omgekeerd geldt dit ook: als een afvalstoffenhandelaar (‘trader’) materialen invoert als afval en in Vlaanderen opslaat, dan blijft dit afval. Dit is omdat de afvalstoffenhandelaar geen continuïteit en dus geen kwaliteitsgarantie kan bieden doordat de producent en bijhorende kwaliteit van het materiaal kan variëren.

Bij voorkeur gaat de beoogde grondstof dus rechtstreeks van het terugwinningsbedrijf naar de gebruiker via een contract.

Toon aan dat er een markt voor of vraag naar de beoogde grondstof is:

- Als het einde-afvalmateriaal wordt ingezet in een productieproces dan kan dit worden aangetoond door het bestaan van contracten of intentieverklaringen voor afname tussen het bedrijf dat het teruggewonnen materiaal produceert en de effectieve gebruiker;
- Als het gaat om een eindproduct dan moet er worden aangetoond/gemotiveerd dat er een markt is voor het eindproduct.

5.1.3.4 De stof of het voorwerp voldoet aan de technische voorschriften voor de specifieke doelen en aan de voor producten geldende wetgeving en normen;

Garanties voor het effectieve gebruik van de beoogde grondstof zijn alleen maar mogelijk wanneer de beoogde grondstof ook geschikt is voor het gebruik of specifiek doel dat het terugwinningsbedrijf voor ogen heeft.

Het terugwinningsbedrijf toont aan dat de beoogde grondstof voldoet aan de technische voorschriften en aan de voor producten geldende wetgeving en normen voor dat specifieke doel. Het voldoen aan deze voorwaarde wordt als volgt aangetoond:

- Verplichtingen uit de POP-verordening:
 - Omschrijf waarom of toon aan dat de afvalstoffeninput geen POP's bevat in een hogere concentratie dan toegelaten is volgens bijlage IV van de POP-verordening.
 - Als er wel POP-houdend afval wordt aanvaard: omschrijf hoe de POP-inhoud zal worden afgescheiden en hoe de POP's worden vernietigd of onomkeerbaar worden omgezet zodat het teruggewonnen materiaal geen POP's meer bevat.
 - Als in de beoogde grondstof bepaalde POP's aanwezig kunnen zijn, toon dan aan dat ze voldoen aan de grenswaarden in bijlage I van de POP-verordening.
- De beoogde grondstof moet voor het specifieke gebruik voldoen aan de grenswaarden voor bepaalde parameters die worden opgelegd in de voor producten geldende wetgeving en normen. Omschrijf aan welke grenswaarden de beoogde grondstof moet voldoen en toon aan dat deze hieraan voldoet.
 - Voor REACH gaat het om de lijst van autorisatieplichtige stoffen in [bijlage XIV](#) en de lijst met stoffen waarvoor een beperking geldt in [bijlage XVII](#).
 - Parameters die worden opgelegd in specifieke productwetgeving.
 - Parameters in normen die door de sector worden gehanteerd.
- Als de beoogde grondstof geen eindproduct is maar nog moet worden ingezet in een productieproces dan zijn de vereisten van deze gebruiker bepalend of de beoogde grondstof geschikt is voor het specifieke doel:
 - Vraag aan het bedrijf dat de beoogde grondstof zal inzetten in zijn productieproces de acceptatiecriteria en de technische voorschriften voor de beoogde grondstof. Dit zijn vaak procesgerelateerde voorschriften voor het materiaal zoals zuiverheid of een bepaalde grenswaarde aan contaminanten. Toon aan dat het materiaal hieraan voldoet.
 - Als de beoogde grondstof door meerdere bedrijven voor dezelfde toepassing zal worden ingezet dan moeten de acceptatiecriteria en technische voorschriften van elk bedrijf worden toegevoegd aan de zelfbeoordeling.
- Beschrijf het controlesysteem van het terugwinningsbedrijf dat de kwaliteit van de beoogde grondstof garandeert.

5.1.3.5 Het gebruik van de stof of het voorwerp heeft over het geheel genomen geen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid.

- Motiveer waarom er bij het gebruik van de beoogde grondstof over het geheel genomen geen ongunstige effecten naar mens en leefmilieu zijn. Belangrijke vragen zijn:
 - Gaat het om een hoogwaardige toepassing voor dit materiaal, kijkend naar de afvalhiërarchie?
 - Zijn de risico's bij het gebruik van het teruggewonnen materiaal niet groter dan bij het gebruik van het te vervangen primair materiaal
 - Zijn er risico's tijdens de latere fasen van de levenscyclus van het teruggewonnen materiaal? Een voorbeeld van zo'n risico is de diffuse verspreiding van verontreinigingen uit het materiaal. Als het teruggewonnen materiaal een primair materiaal vervangt, is dit risico groter dan bij het primaire materiaal?
- Als het materiaal een einde-afvalstatus krijgt, zou dit leiden tot hogere milieu- of gezondheidsrisico's dan wanneer het zijn afvalstatus zou behouden? Denk bijvoorbeeld aan soepelere emissienormen voor producten dan voor afvalmaterialen, of gebrek aan emissienormen voor bepaalde contaminanten die inde beoogde grondstof aanwezig zijn. Handelingen op het materiaal die erop gericht zijn om negatieve effecten bij gebruik te beperken (bv. een zuiveringsstap), kunnen een indicatie zijn dat het materiaal geen grondstof is, maar een afvalstof.

5.1.4 **Eindevaluatie**

Als het terugwinningsbedrijf voor alle voorwaarden kan aantonen dat de beoogde grondstof hieraan voldoet dan kan het materiaal als een einde-afvalstof worden beschouwd. Dit betekent dat het materiaal niet meer onder de verplichtingen van de afvalstoffenwetgeving valt maar onder alle verplichtingen van de stoffen- en productwetgeving. Het materiaal kan dus pas als een grondstof of product op de markt worden gebracht wanneer het voldoet aan alle verplichtingen van de stoffen- en productwetgeving (zie hoofdstuk 6).

Een kopie van de zelfbeoordeling wordt ter beschikking gehouden van de OVAM en de toezichhoudende overheid. De zelfbeoordeling vermeldt de datum van de toetsing en wordt up-to-date gehouden aan veranderende afvalstoffen-, stoffen- en productwetgeving. De zelfbeoordeling moet ook opnieuw worden geëvalueerd wanneer het verwerkingsproces bij het terugwinningsbedrijf wijzigt. Bijvoorbeeld bij gebruik van andere technologie, hulpstoffen of inputstromen die een invloed kunnen hebben op de aard en samenstelling van het einde-afvalmateriaal.

Het transport en de opslag van grondstoffen die op basis van een zelfbeoordeling als een grondstof worden beschouwd, gaan altijd vergezeld van een verklaring opgesteld door de houder van de grondstof, die het grondstofstatuut op basis van een zelfbeoordeling bevestigt. Deze verklaring bevat minstens:

- Adresgegevens en contactpersoon van het terugwinningsbedrijf
- Adresgegevens en contactpersoon van het bedrijf dat de zelfbeoordeling heeft uitgevoerd
- Beschrijving van de einde-afvalstof
- Bevestiging dat de einde-afvalstof voldoet aan de voorwaarden voor einde-afval en op welke inrichting de zelfbeoordeling ter inzage wordt gehouden

- Specifiek gebruik waarvoor de einde-afvalstof geschikt is
- Bij grensoverschrijdend transport: bevestiging van land van bestemming/verzending dat het materiaal ook daar een einde-afvalstatuut heeft

5.2 ZELFBEOORDELING BIJPRODUCT

De afweging bijproduct versus afvalstof moet gebeuren voor een productieresidu.

Een productieresidu is een materiaal dat niet opzettelijk wordt geproduceerd in een productieproces maar dat ontstaat naast het hoofddoel, namelijk het produceren van één of meerdere producten. Een andere aanwijzing dat het gaat om een productieresidu en niet om een product is wanneer het productieproces niet gewijzigd is om het betrokken materiaal specifieke technische kenmerken te geven. In ieder geval is een productieresidu geen geconsumeerd/gebruikt materiaal zoals bijvoorbeeld gebruikte smeerolie. Dit zijn afvalstoffen die na een terugwinningsproces te hebben ondergaan kunnen worden getoetst aan de voorwaarden voor einde-afval. 'Productieproces' omvat industriële en andere processen zoals mijnbouw, productie van goederen, productie van chemicaliën, landbouw, veeteelt en bosbouw maar geen afvalverwerkingsprocessen. Een productieresidu dat niet voldoet aan de voorwaarden voor een bijproduct is een afvalstof. Als het productieresidu op dezelfde exploitatiesite gebruikt wordt, dan is dit geen afvalstof en behoeft dit geen zelfbeoordeling. Als het productieresidu als brandstof wordt gebruikt is een grondstofaanvraag bij de OVAM verplicht (VLAREMA artikel 2.6.4).

De afweging bijproduct versus afvalstof moet gebeuren door de producent van het productieresidu.

Het opstellen en het ter beschikking stellen van de zelfbeoordeling bijproduct is de verantwoordelijkheid van de producent van het productieresidu. Een afnemer die het bijproduct als grondstof in zijn productieproces wil inzetten mag de zelfbeoordeling ook uitvoeren in samenspraak met de producent van het productieresidu.

De afweging bijproduct versus afvalstof moet van geval tot geval worden bepaald.

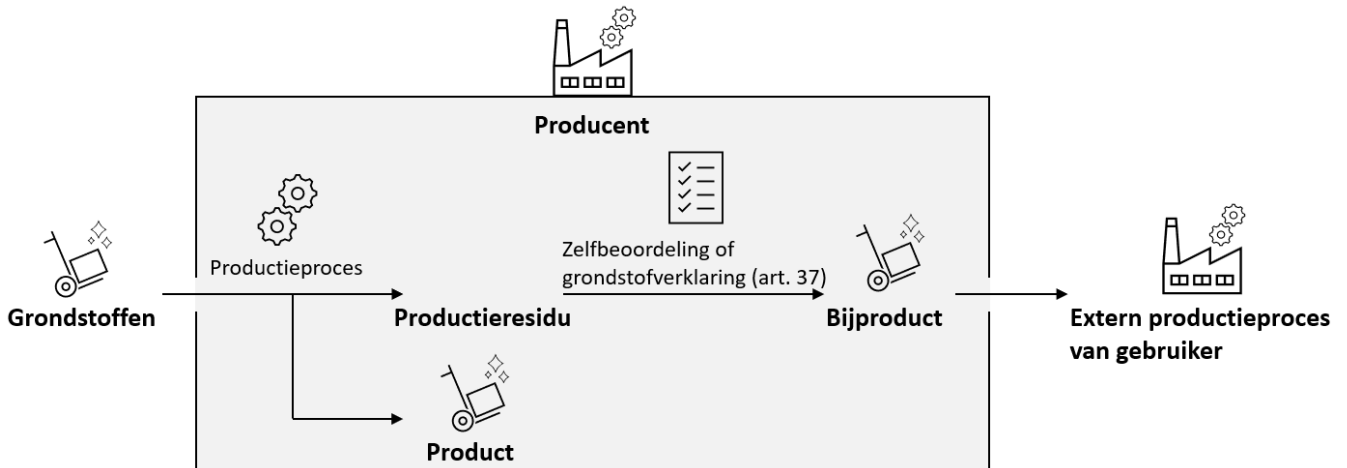
De producent van het productieresidu dient de zelfbeoordeling voor elke gebruiker van het bijproduct uit te voeren. De achterliggende reden is dat aan alle voorwaarden van artikel 37 van het Materialendecreet moet voldaan zijn en dit niet altijd het geval is voor alle gebruikers.

De afweging bijproduct versus afvalstof moet worden vastgelegd in een dossier dat ter inzage wordt gehouden op de inrichting van de producent van het productieresidu. Als het productieresidu wordt ingezet in gelijkaardige productieprocessen van verschillende bedrijven dan mag het dossier bestaan uit gemeenschappelijke en specifieke onderdelen per gebruiker.

5.2.1 Concrete toepassing van de voorwaarden voor bijproduct

Figuur 2 geeft schematisch weer hoe een producent van een productieresidu kan nagaan of het gaat om een bijproduct. Een producent neemt grondstoffen binnen voor een bepaald productieproces. Hierbij wordt er een product gemaakt. Daarnaast is er ook een onbedoeld en ongewenst productieresidu, bijvoorbeeld snijoverschotten of een ongewenste chemische stof, die de producent niet zelf kan gebruiken. Dit productieresidu heeft een afvalstatuut wanneer de producent zich ervan ontdoet door het bijvoorbeeld mee te geven met een afvalstoffeninzamelaar, -handelaar of -makelaar. Wanneer de producent van het productieresidu een ander bedrijf heeft gevonden dat het productieresidu wel kan inzetten in zijn productieproces dan kan het gaan om een bijproduct. Een productieresidu kan dus een bijproduct worden

wanneer de producent een positieve zelfbeoordeling doet of een grondstofverklaring aanvraagt bij de OVAM waarbij de vier voorwaarden van artikel 37 van het Materialendecreet afgetoetst worden, zie 2.3.1.

Figuur 3. Vereenvoudigd overzicht over hoe een productieresidu een bijproduct wordt.

5.2.2 Inhoud zelfbeoordeling: Algemene informatie

- Geef de adresgegevens en contactpersoon van de producent van het productieresidu
- Geef de adresgegevens en contactpersoon van het bedrijf dat de zelfbeoordeling heeft uitgevoerd
- Geef de adresgegevens van de gebruiker en waarvoor deze de beoogde grondstof zal gebruiken
- Beschrijf het productieresidu en waar het in het productieproces is ontstaan, verduidelijkt met een processchema;

5.2.3 Inhoud zelfbeoordeling: Toetsing

Een productieresidu kan alleen als een bijproduct en niet als een afvalstof worden aangemerkt, als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

5.2.3.1 Het gaat om een productieresidu

Een productieresidu is een materiaal dat niet opzettelijk wordt geproduceerd in een productieproces maar dat ontstaat naast het hoofddoel, namelijk het produceren van één of meerdere producten. Een andere aanwijzing dat het gaat om een productieresidu en niet om een product, is wanneer het productieproces niet gewijzigd is om het betrokken materiaal specifieke technische kenmerken te geven.

In ieder geval is een productieresidu geen geconsumeerd/gebruikt materiaal zoals bijvoorbeeld gebruikte smeerolie. Dit zijn afvalstoffen die na een terugwinningsproces te hebben ondergaan kunnen worden getoetst aan de voorwaarden voor einde-afval. 'Productieproces' omvat industriële en andere processen zoals mijnbouw, productie van goederen, productie van chemicaliën, landbouw, veeteelt en bosbouw maar geen afvalverwerkingsprocessen.

- Verduidelijk waarom het gaat om een productieresidu.

5.2.3.2 Het is zeker dat de stof of het voorwerp zal worden gebruikt;

Hiervoor moet men aantonen dat het voorgenomen gebruik van het beoogde bijproduct niet alleen 'mogelijk' is, maar dat het ook voldoende zeker is dat dit gebruik daadwerkelijk zal plaatsvinden. Immers, als verder gebruik niet zeker is, bestaat het risico dat het materiaal alsnog als afval wordt afgevoerd.

Beoogde bijproducten die voor onbepaalde tijd worden opgeslagen voor een potentieel, maar niet zeker, gebruik zijn afvalstoffen.

Beoogde bijproducten die geen eigendom zijn van het oorspronkelijke productiebedrijf of van het productiebedrijf dat de beoogde bijproducten in het productieproces zal inzetten zijn afvalstoffen.

Bijvoorbeeld, beoogde bijproducten die verkocht worden aan een afvalstoffenhandelaar ('trader') zijn afvalstoffen omdat het finaal gebruik van de beoogde bijproducten niet voldoende zeker is.

- Toon aan dat het zeker is dat het beoogde bijproduct zal worden ingezet in het productieproces van de gebruiker. Dit kan door het bestaan van contracten of intentieverklaringen voor afname tussen de producent van het beoogde bijproduct en de gebruiker die het zal inzetten in zijn productieproces.

5.2.3.3 De stof of het voorwerp kan rechtstreeks worden gebruikt zonder verdere andere behandeling dan die welke bij de normale productie gangbaar is;

Als een beoogd bijproduct moet worden behandeld voordat het kan worden gebruikt, kan dit duiden op een afvalhandeling. Als het beoogde bijproduct een primair materiaal vervangt, zijn enkel handelingen toegelaten die ook gangbaar zijn voor het primair materiaal. Bijvoorbeeld, handelingen die erop gericht zijn om het materiaal op de juiste grootte te brengen of de juiste vorm te geven zijn handelingen die eventueel ook bij normale productie gangbaar kunnen zijn. Als dit het geval is, dan zijn deze handelingen geen afvalstoffenhandelingen.

Afhankelijk van het materiaal en de toepassing kunnen er andere handelingen nodig zijn om verder gebruik in het productieproces mogelijk te maken. Het is belangrijk dat steeds geëvalueerd wordt in welke mate deze handelingen ook gangbaar zijn voor de grondstoffen die normaal worden ingezet in dit productieproces. Deze handelingen kunnen worden uitgevoerd door de producent, de eindgebruiker of door tussenpersonen. Handelingen die worden uitgevoerd door tussenpersonen gebeuren steeds in opdracht van de producent van het bijproduct of de eindgebruiker.

Wanneer het materiaal nog een recyclage- of terugwinningsoperatie vereist (scheiden of terugwinnen van materialen) of verontreinigingen bevat die moeten worden verwijderd voordat het verder kan worden gebruikt, en deze handelingen zijn niet gebruikelijk bij de inzet van primaire materialen, dan wijst dit erop dat het niet meer gaat om normale productiepraktijken maar om afvalstoffenhandelingen.

5.2.3.4 De stof of het voorwerp wordt geproduceerd als een integraal onderdeel van een productieproces;

Deze voorwaarde hangt nauw samen met de voorgaande voorwaarde en heeft drie aspecten.

Het eerste aspect is dat het productieproces niet kan doorgaan zonder dat het productieresidu wordt geproduceerd.

Het tweede aspect gaat over industriële symbiose. Het productieresidu maakt dus integraal deel uit van een volgend extern productieproces waarbij gebruik eveneens zeker is. Activiteiten die bestaan uit de nuttige toepassing, zoals recyclage of verwijdering van afvalstoffen vallen hier niet onder het begrip “productieproces”. Een productieresidu dat nog dergelijke terugwinnings- of verwijderingshandelingen moet ondergaan, wordt beschouwd als een afvalstof.

Het derde aspect is dat het productieresidu in de materialenkringloop blijft. Verbranding of on-site storten vallen hier dus niet onder.

Deze en voorgaande voorwaarde kunnen worden aangetoond door:

- Omschrijf hoe het materiaal als integraal onderdeel van het productieproces geproduceerd wordt
- Omschrijf hierbij de aard en de omvang van de handelingen die nodig zijn vooraleer het productieresidu bij de gebruiker kan worden ingezet. Dit kan gaan om de handelingen die nog gebeuren bij het bedrijf waar het productieresidu ontstaat, bij de gebruiker en eventueel bij een derde die handelingen uitvoert in opdracht van het productiebedrijf of de gebruiker.
- Specificeer dat het productieresidu volledig wordt ingezet bij de gebruiker, zonder dat er een deel wordt afgescheiden waarvan de gebruiker zich moet ontdoen, tenzij dezelfde handeling nodig is bij de inzet van primair materiaal.
- Toon aan dat het productieresidu in de materialenkringloop blijft.

Voorbeeld: Bij de productie van houten balken komt er onvermijdelijk zaagsel vrij. Dit zaagsel is dus een integraal onderdeel van het productieproces van houten balken. Daarbij is het een productieresidu en geen product omdat het niet de bedoeling was om dit zaagsel te maken. Als het zaagsel bij een extern productieproces in zijn volledigheid kan worden ingezet en hiervoor geen recyclagehandelingen zoals uitsortering nodig zijn, dan is dit een indicatie dat het zaagsel een bijproduct is.

Voorbeeld: een productieresidu dat, al dan niet met energieretourwinning, wordt verbrand is een afvalstof aangezien dit productieresidu niet in de materialenkringloop blijft.

Voorbeeld: de uitval bij de productie van plastic dat naar een ander maakbedrijf gaat om ingezet te worden voor het produceren van een kunststofvoorwerp is een bijproduct. Dezelfde uitval dat naar een pyrolyse-installatie gaat is een afvalstof omdat een pyrolyse-installatie een vorm van recyclage is en dus als terugwinningsbedrijf wordt beschouwd.

5.2.3.5 Verder gebruik is rechtmatig, met andere woorden de stof of het voorwerp voldoet aan alle voorschriften voor producten, milieu en gezondheidsbescherming voor het specifieke gebruik en zal niet leiden tot over het geheel genomen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid

Garanties voor het effectieve gebruik van het beoogde bijproduct zijn alleen maar mogelijk wanneer het beoogde bijproduct ook geschikt is voor het gebruik of specifiek doel dat de gebruiker voor ogen heeft. Ook moet het beoogde bijproduct voldoen aan de voor producten geldende wetgeving en normen voor nieuwe materialen met hetzelfde doel.

- Omschrijf aan welke technische voorschriften het beoogde bijproduct moet voldoen zodat deze geschikt is voor het specifieke doel en toon aan dat het beoogde bijproduct hieraan voldoet.
- Verplichtingen uit de POP-verordening:
 - Als in het beoogde bijproduct bepaalde POP's aanwezig kunnen zijn, toon dan aan dat ze voldoen aan de grenswaarden in bijlage I van de POP-verordening.
- Het beoogde bijproduct moet voor het specifieke gebruik voldoen aan de grenswaarden voor bepaalde parameters die worden opgelegd in de voor producten geldende wetgeving en normen. Omschrijf aan welke grenswaarden het beoogde bijproduct moet voldoen en toon aan dat deze hieraan voldoet.
 - Voor REACH gaat het om de lijst van autorisatieplichtige stoffen in bijlage XIV en de lijst met stoffen waarvoor een beperking geldt in bijlage XVII
 - Parameters die worden opgelegd in specifieke productwetgeving
 - Parameters in normen die door de sector worden gehanteerd.
- Aangezien het beoogde bijproduct geen eindproduct is maar nog moet worden ingezet in een productieproces zijn de vereisten van deze gebruiker bepalend of het beoogde bijproduct geschikt is voor het specifieke doel:
 - Vraag aan het bedrijf dat de beoogde grondstof zal inzetten in zijn productieproces de acceptatiecriteria en de technische voorschriften voor de beoogde grondstof. Dit zijn vaak procesgerelateerde voorschriften voor het materiaal zoals zuiverheid of een bepaalde grenswaarde aan contaminanten. Toon aan dat het materiaal hieraan voldoet.
 - Als het beoogde bijproduct door meerdere bedrijven voor dezelfde toepassing zal worden ingezet dan moeten de acceptatiecriteria van elk bedrijf worden toegevoegd aan de zelfbeoordeling.
- Motiveer waarom er bij het gebruik van het beoogde bijproduct over het geheel genomen geen ongunstige effecten naar mens en leefmilieu zijn. Belangrijke vragen zijn:
 - Gaat het om een hoogwaardige toepassing voor dit materiaal, kijkend naar de afvalhiërarchie?
 - Zijn de risico's bij het gebruik van het beoogde bijproduct niet groter dan bij het gebruik van het te vervangen primair materiaal
- Als het materiaal een bijproductstatus krijgt, zou dit leiden tot hogere milieu- of gezondheidsrisico's dan wanneer het een afvalstatus krijgt? Denk bijvoorbeeld aan soepelere emissienormen voor producten dan voor afvalmaterialen, of gebrek aan emissienormen voor bepaalde contaminanten die in het beoogde bijproduct aanwezig zijn. Handelingen op het materiaal die erop gericht zijn om negatieve effecten bij gebruik te beperken (bv. een zuiveringsstap), kunnen een indicatie zijn dat het materiaal geen bijproduct is, maar een afvalstof.

5.2.4 Eindevaluatie

Als de producent/gebruiker van het productieresidu kan aantonen dat het materiaal aan alle voorwaarden voldoet dan kan het materiaal als een bijproduct worden beschouwd. Dit betekent dat het materiaal niet meer onder de verplichtingen van de afvalstoffenwetgeving valt maar onder alle verplichtingen van de stoffen- en productwetgeving. Het materiaal kan dus pas als een grondstof/product op de markt worden gebracht wanneer het voldoet aan alle verplichtingen van de stoffen- en productwetgeving (zie hoofdstuk 6).

Een kopie van de zelfbeoordeling wordt ter beschikking gehouden van de OVAM en de toezichthoudende overheid. De zelfbeoordeling vermeldt de datum van de toetsing en wordt up-to-date gehouden aan veranderende afvalstoffen-, stoffen- en productwetgeving. De zelfbeoordeling moet ook opnieuw worden geëvalueerd wanneer het verwerkingsproces bij het terugwinningsbedrijf wijzigt. Bijvoorbeeld bij gebruik van andere technologie, hulpstoffen of inputstromen die een invloed kunnen hebben op de aard en samenstelling van het einde-afvalmateriaal.

Het transport en de opslag van grondstoffen die op basis van een zelfbeoordeling, als een grondstof worden beschouwd, gaan altijd vergezeld van een verklaring opgesteld door de producent van het bijproduct, die het grondstofstatuut op basis van een zelfbeoordeling bevestigt. Deze verklaring bevat minstens:

- Adresgegevens en contactpersoon van de producent van het bijproduct
- Adresgegevens en contactpersoon van het bedrijf dat de zelfbeoordeling heeft uitgevoerd
- Omschrijving van het bijproduct
- Bevestiging dat het bijproduct voldoet aan de voorwaarden voor bijproduct en op welke inrichting de zelfbeoordeling ter inzage wordt gehouden
- Specifiek gebruik waarvoor het bijproduct geschikt is
- Bij grensoverschrijdend transport: bevestiging van land van bestemming dat het materiaal ook daar een bijproductstatuut heeft

5.3 GRONDSTOFVERKLARING BIJ TWIJFEL OF CONTROLE

Wanneer de houder van het materiaal twijfelt over de zelfbeoordeling, kan deze nog steeds een grondstofverklaring aanvragen bij de OVAM. Een grondstofverklaring wordt afgegeven volgens de procedure vermeld in afdeling 2.4. van het VLAREMA. Voor het aanvragen van een grondstofverklaring via het [webloket](#) moet dezelfde motivering en informatie worden aangeleverd als deze die vereist is in het kader van een zelfbeoordeling zoals toegelicht in de voorgaande hoofdstukken. Net zoals bij de zelfbeoordeling wordt een grondstofverklaring aangevraagd voor één specifieke beoogde grondstof afkomstig van één specifiek terugwinningsbedrijf of producent met als bestemming één specifieke gebruiker of toepassing.

Naast een vrijwillige aanvraag kan het aanvragen van een grondstofverklaring ook geëist worden door de OVAM of de toezichthoudende overheid. Wanneer wordt vastgesteld dat in een zelfbeoordeling onvoldoende is aangetoond dat voldaan is aan alle voorwaarden voor bijproduct of einde-afval, dan zal het bedrijf dat de toetsing heeft uitgevoerd zijn motivering moeten aanvullen en laten beoordelen door de OVAM via een aanvraag in het webloket grondstofverklaringen. In afwachting van het verkrijgen van een grondstofverklaring,

wordt het betreffende materiaal als afvalstof beschouwd. Hieronder zijn een aantal voorbeelden van wanneer een zelfbeoordeling tekortschiet:

- De samenstelling van het materiaal inclusief aanwezige zorgwekkende stoffen en onzuiverheden is niet of onvoldoende gekend waardoor ook niet kan worden aangetoond dat het materiaal voldoet aan de daarvoor geldende stoffen- en productwetgeving
- Er is onvoldoende aangetoond dat gebruik zeker is
- Er is niet of onvoldoende aangetoond aan welke technische vereisten het materiaal moet voldoen en dat het materiaal hieraan voldoet
- Er is niet of onvoldoende onderzocht aan welke parameters het materiaal moet voldoen volgens de stoffen- en productwetgeving, geldende normen of eisen van de gebruiker
- Er is niet of onvoldoende aangetoond dat er bij het gebruik over het geheel genomen geen ongunstige effecten voor mens en milieu zijn.

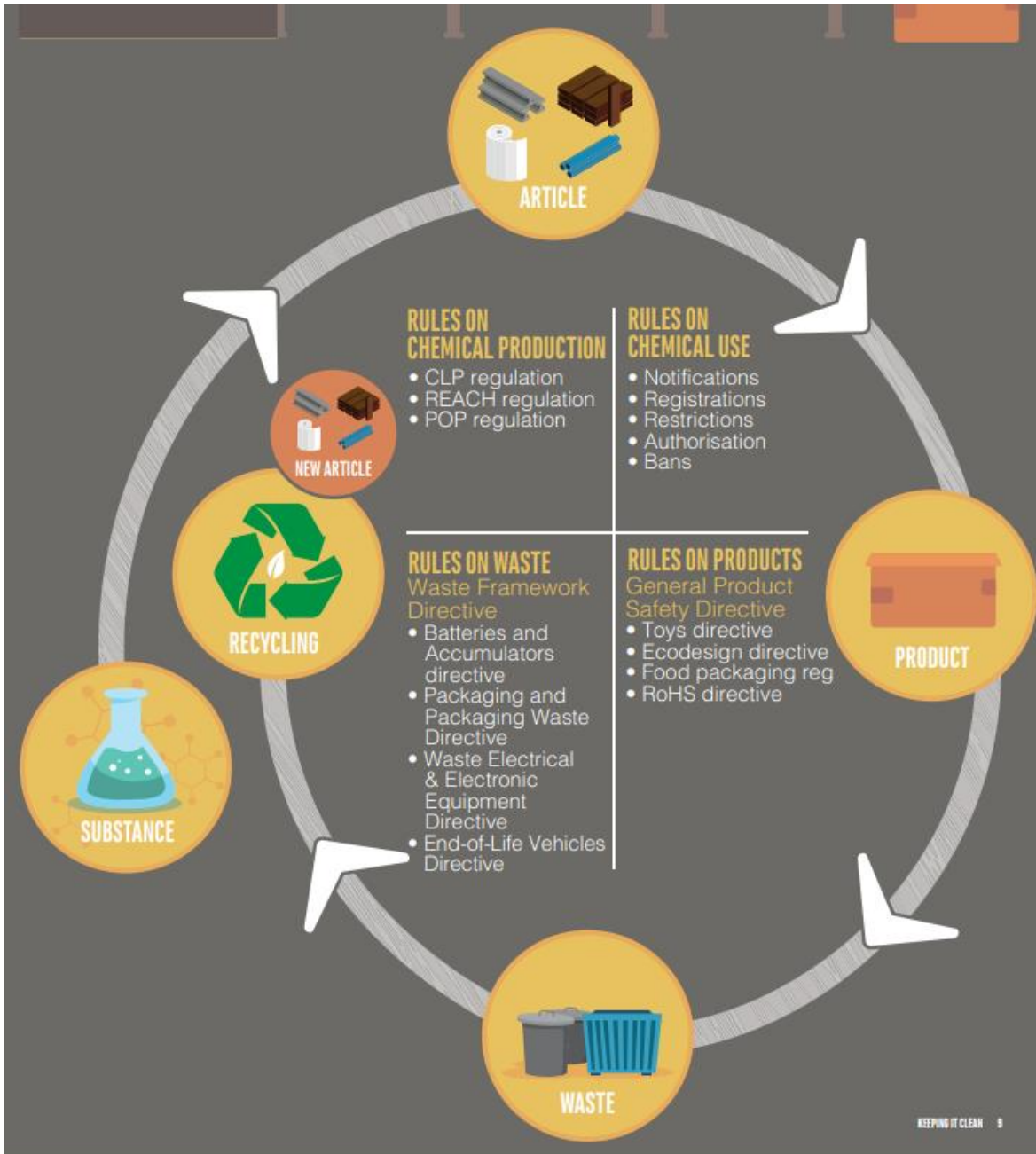
6 VERPLICHTINGEN UIT DE STOFFEN- EN PRODUCTWETGEVING

In elke fase van de levenscyclus van een materiaal is de stoffen- en productwetgeving of de afvalwetgeving van toepassing. Figuur 4 geeft deze levenscyclus vereenvoudigd schematisch weer. Zo start de levenscyclus bij het produceren van chemische stoffen en mengsels ('substance') die worden gebruikt voor het produceren van een voorwerp ('article'). Hierop is de regelgeving voor chemische stoffen van toepassing (o.a. REACH, CLP, POP). Vervolgens wordt er van het voorwerp een product gemaakt zoals speelgoed of een matras. Hierop is de productwetgeving van toepassing. Als het product afgedankt wordt, is de afvalwetgeving van toepassing. Na terugwinning kan het afval zijn afvalstatuut verliezen als het voldoet aan de criteria voor einde-afval (zie hoofdstuk 2). Als het daaraan voldoet, start er een nieuwe levenscyclus met een herwonnen stof of voorwerp waarop eens te meer de chemische stoffenwetgeving van toepassing is. Deze samenwerking van wetgevingen tijdens elke fase van de levenscyclus zorgt ervoor dat het milieu en de mens beschermd zijn tegen gevaarlijke stoffen en andere ongewenste aspecten.

De bedoeling van dit hoofdstuk is een overzicht te geven van de belangrijkste verplichtingen die gelden wanneer de afvalstoffenwetgeving niet (meer) van toepassing is op een bepaald materiaal. Het wegvallen van de administratieve verplichtingen uit de afvalstoffenwetgeving wordt als een groot voordeel gezien maar men vergeet vaak dat er dan andere administratieve verplichtingen in de plaats komen.

In dit hoofdstuk zullen er geen standpunten worden ingenomen over hoe er aan bepaalde verplichtingen uit de stoffen- en productwetgeving moeten worden voldaan voor teruggewonnen materialen. Hiervoor wordt verwezen naar de daarvoor bevoegde federale en regionale overheidsdiensten: o.a. de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en de ECHA-richtsnoeren.

Het eerste hoofdstuk van het rapport '[Keeping It Clean – How to protect the circular economy from hazardous substances](#)' legt op een toegankelijke wijze de interactie tussen de chemische stoffen-, de product- en afvalwetgevingen uit.

Figuur 4. Tijdens de levenscyclus is steeds de stoffen-, product- of afvalwetgeving van toepassing. Bron: '[Keeping It Clean – How to protect the circular economy from hazardous substances](#)' (EEB, 2017)

6.1 VERPLICHTINGEN CHEMISCHE STOFFENWETGEVING

6.1.1 De drie pijlers van de chemische stoffenwetgeving in Europa

Zodra een materiaal niet (langer) als een afvalstof wordt beschouwd, zijn de vereisten uit de chemische stoffenwetgeving op dezelfde manier van toepassing als voor een ander primair materiaal. De REACH-verordening, de POP-verordening en de CLP-verordening vullen elkaar aan en vormen de pijlers van de EU-wetgeving over chemische stoffen. In de volgende secties worden deze wetgevingen kort besproken. Het is ook mogelijk om de [nationale helpdesk](#) te contacteren voor meer informatie of hulp bij deze wetgevingen.

6.1.2 REACH-verordening

De REACH-verordening⁵ staat voor Registration, Evaluation, Authorisation en restriction of CHemicals. Bedrijven moeten de risico's verbonden aan stoffen die zij vervaardigen en verkopen in de EU identificeren en beheren, het veilig gebruik van de stof aantonen en de risicobeheersmaatregelen aan gebruikers meedelen. Een terugwinningsbedrijf dat afval wil omzetten naar grondstof is een fabrikant binnen REACH. Dit betekent dat dit terugwinningsbedrijf de REACH-regelgeving moet toepassen.

De REACH-regelgeving verschilt naargelang het om een stof, mengsel of voorwerp gaat. Het terugwinningsbedrijf moet dus eerst nagaan welke categorie van toepassing is en kan naast onderstaande uitleg ook meer info vinden op de [ECHA-website](#):

- Stof⁶: chemische stof die voldoet aan de definitie daarvan in REACH
 - o Teruggewonnen oplosmiddel, metaal, kunststofgranulaat dat bestaat uit één polymeer en < 20% (w/w) additieven kan bijvoorbeeld een stof zijn.
- Mengsel: een mengsel of oplossing bestaande uit twee of meer stoffen
 - o Teruggewonnen kunststofgranulaat dat bestaat uit meerdere polymeren of één polymeer en bewust teruggewonnen additieven (PVC met weekmaker), verf, rubbergranulaat bestemd voor de productie van voorwerpen kan bijvoorbeeld een mengsel zijn
- Voorwerp: als er tijdens de productie een speciale vorm, oppervlak of patroon aan is gegeven waardoor zijn functie in hogere mate wordt bepaald dan door de chemische samenstelling.
 - o Teruggewonnen kunststofbank, -plank, -folie en andere kunststofvoorwerpen die rechtstreeks worden geproduceerd van kunststofafvalstoffen, textielvezels, zijn voorbeelden van voorwerpen.

Deze begrippen (stof, mengsel, voorwerp) worden ook in andere stoffen wetgeving gebruikt zoals de POP-verordening of de CLP-verordening.

⁵ Verordening (EG) 1907/2006 van 18 december 2006 van het Europees Parlement en de Raad inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH)

⁶ "Stof": een chemisch element en de verbindingen ervan, zoals zij voorkomen in natuurlijke toestand of bij de vervaardiging ontstaan, met inbegrip van alle additieven die nodig zijn voor het behoud van de stabiliteit ervan en alle onzuiverheden ten gevolge van het toegepaste procédé, doch met uitzondering van elk oplosmiddel dat kan worden afgescheiden zonder dat de stabiliteit van de stof wordt aangetast of de samenstelling ervan wordt gewijzigd

Een specifiek aandachtspunt voor afvalverwerkers binnen de REACH-regelgeving gaat over de 'zeer zorgwekkende stoffen' (substances of very high concern, SVHC's). Dit zijn bijvoorbeeld kankerverwekkende of bioaccumulerende stoffen.

6.1.2.1 Hoe voldoen aan de REACH-regelgeving?

1. Identificatie van de teruggewonnen stof

De identificatie van een stof⁷ hangt af van de concentratie en de aanwezigheid van bestanddelen en onzuiverheden (voor meer info zie het [ECHA-richtsnoer](#) voor de identificatie en naamgeving van stoffen in REACH en CLP). Er zijn drie mogelijke situaties:

- Een stof die uit één bestanddeel bestaat
- Een stof met meerdere bestanddelen
- Een UVCB-stof (stoffen met onbekende of variabele samenstelling, complexe reactieproducten en biologisch materialen)

Voor teruggewonnen materialen geldt dat het moeilijk kan zijn om te concluderen of een bestanddeel van een teruggewonnen materiaal een stof is of een onzuiverheid. In het richtsnoer voor teruggewonnen materialen staat dat:

- Bestanddelen aanwezig boven 20% (w/w): afzonderlijke stoffen in een mengsel zijn;
- Opzettelijk teruggewonnen bestanddelen: afzonderlijk stoffen in een mengsel (bijv. weekmakers in PVC) zijn;
- Onzuiverheden (< 20% (w/w)) enkel kunnen worden toegewezen aan een stof en niet aan een UVCB-stof.

Zelfs als onzuiverheden niet afzonderlijk hoeven te worden geregistreerd, moeten ze:

- Voor zover nodig worden geïdentificeerd en toegekend aan de teruggewonnen stof(fen) om de vergelijking met (een) andere al geregistreerde stof(fen) te vergemakkelijken; en
- Worden geïdentificeerd en geëvalueerd voor zover nodig is om het risicoprofiel vast te stellen, evenals de indeling en etikettering van de stof als zodanig of in een mengsel waarin ze voorkomen (CLP).

Stofidentificatie is niet altijd eenvoudig. Vanwege de variabele samenstelling van de afvalstroom waaruit de stoffen worden teruggewonnen, of vanwege het feit dat vaak stoffen in mengsels en niet stoffen als zodanig uit afval worden teruggewonnen, kunnen die analytische gegevens mogelijk niet altijd voor elke teruggewonnen stof worden geproduceerd. Wanneer dit het geval is, wordt duidelijk verklaard en geargumenteed welke andere gegevens voldoende zijn om de identiteit van de teruggewonnen stof(fen) te verantwoorden.

2. Registratie

⁷ In punt 2 van bijlage VI van REACH, "Identificatie van de stof", wordt vermeld welke informatie als voldoende wordt beschouwd voor de correcte identificatie en naamgeving van de stof. Deze informatie omvat in beginsel de IUPAC-naam en/of een andere chemische benaming, de molecuulformule en de structuurformule, de samenstelling en analytische gegevens (waaronder normaliter spectrale en chromatografische gegevens) van de stof.

Het vervaardigen van een teruggewonnen stof (als zodanig of als onderdeel van een mengsel) in hoeveelheden vanaf één ton per jaar per fabrikant leidt tot de verplichting om te registreren onder REACH. REACH voorziet in een aantal vrijstellingen voor de titels II [Registratie], V [Downstreamgebruikers] en VI [Evaluatie]. Zo zijn bijvoorbeeld bepaalde natuurlijke materialen, maar ook compost, digestaat en biogas vrijgesteld van registratieplicht. De andere vereisten uit REACH blijven onverminderd van toepassing.

Vrijstellingen waar teruggewonnen materialen en bijproducten een beroep op kunnen doen:

- De stof is opgenomen in bijlage IV van REACH;
- Bijlage V heeft betrekking op de stof;

Verder is er nog een specifieke vrijstelling in artikel 2, lid 7, onder d) van REACH voor teruggewonnen materialen waar een terugwinningsbedrijf een beroep op kan doen als:

- De terugwinning plaatsvindt in de EU
- De teruggewonnen stof dezelfde is als een geregistreerde stof
- De nodige veiligheidsinformatie is beschikbaar om een veilig gebruik te garanderen

Een terugwinningsbedrijf moet deze vrijstelling van registratie documenteren en ter plaatse beschikbaar houden voor handhavingsinstanties (voor meer info zie het [ECHA-richtsnoer](#) voor teruggewonnen stoffen).

Wanneer er voor een bepaalde teruggewonnen stof geen beroep kan worden gedaan op een vrijstelling dan moet deze worden geregistreerd (voor meer info zie het [ECHA-richtsnoer](#) voor registratie).

3. Informatieverplichting

Voor stoffen en mengsels geldt er steeds een [informatieverplichting](#) volgens artikel 31 of 32 van REACH. Dit betekent dat er een veiligheidsinformatieblad moet worden verstrekt of wanneer dit niet vereist is dat er veiligheidsinformatie op een andere manier moet worden doorgegeven. Een fabrikant van voorwerpen waarin een stof aanwezig is die is opgenomen in de '[kandidaatlijst](#)'⁸ heeft een informatieplicht (volgens artikel 33 van REACH) wanneer deze stof in een concentratie van meer dan 0,1 gewichtsprocent aanwezig is. Deze verplichtingen worden verder uitgelegd in het richtsnoer over vereisten voor stoffen in voorwerpen.

Het is de verantwoordelijkheid van het terugwinningsbedrijf om veiligheidsinformatie te verstrekken die voldoende is om een veilig gebruik van de teruggewonnen stof mogelijk te maken:

- Is de beschikbare veiligheidsinformatie over dezelfde, al geregistreerde stof relevant en adequaat voor het beschrijven van de eigenschappen van de teruggewonnen stof(fen)?
- Komen de vastgestelde toepassingen van de teruggewonnen stof(fen) overeen met de toepassingen van dezelfde, al geregistreerde stof(fen), zodat de beschikbare veiligheidsinformatie relevant en adequaat is? Zo niet, is er meer informatie over de stoffeigenschappen en het veilig gebruik van de stof(fen) nodig?

4. Beperkingen en autorisatie

Het terugwinningsbedrijf moet ervoor zorgen dat de teruggewonnen materialen voldoen aan:

⁸ Lijst van stoffen (SVHC) die in aanmerking komen voor verplichte autorisatie

- De beperkingen in bijlage XVII bij REACH;
- De autorisatievereisten van artikel 7
- En dat er informatie kan worden doorgegeven over SVHC > 0,1 % (w/w)

Het maakt daarbij niet uit of deze in het teruggewonnen materiaal aanwezig zijn of worden aangemerkt als een stof, een bestanddeel of een onzuiverheid.

6.1.2.2 Verdere informatie over de REACH-verordening

- [Introductie](#) tot REACH
- [Toelichting](#) over hoe REACH te implementeren, er is een specifiek richtsnoer voor 'afval en teruggewonnen stoffen'
- De informatie in [de SCIP-databank](#) zal in de toekomst informatie beschikbaar maken voor afvalverwerkers om voorwerpen met SVHC's beter te scheiden en te recycleren.
- [Overzicht](#) van autoriteiten in België met betrekking tot REACH
- [Toelichting](#) REACH door FOD Volksgezondheid

6.1.3 CLP-verordening

De CLP-verordening⁹ (Classification, Labelling and Packaging) waarborgt dat werknemers en consumenten in de Europese Unie duidelijk worden geïnformeerd over de gevaren van chemische stoffen en mengsels in de Europese Unie door middel van de indeling, etikettering en verpakking. Opgelet, CLP-verordening geldt enkel voor stoffen en mengsels, niet voor voorwerpen.

6.1.3.1 Hoe voldoen aan de CLP-verordening?

Stoffen en mengsels moeten worden ingedeeld, voorzien van een etiket en verpakt overeenkomstig [CLP](#). Ook een terugwinningsbedrijf dat teruggewonnen stoffen of mengsels op de markt wil brengen, moet deze wanneer vereist indelen, etiketteren en verpakken volgens de CLP-voorschriften.

Teruggewonnen stoffen als zodanig of in een mengsel (dat wil zeggen indien aanwezig in een mengsel boven bepaalde concentratiegrenzen) die aan de criteria voor indeling als gevaarlijk voldoen en in de handel worden gebracht door het terugwinningsbedrijf moeten worden aangemeld bij de inventaris van indelingen en etiketteringen, overeenkomstig de in artikel 40 van de CLP-verordening genoemde voorwaarden.

6.1.3.2 Verdere informatie over de CLP-verordening

- [Introductie](#) tot CLP-verordening:
- [Toelichting](#) hoe CLP-verordening toe te passen

6.1.4 POP-verordening

De POP-verordening¹⁰ (Persistent Organic Pollutants) is van toepassing op stoffen en producten, zoals de REACH- en de CLP-verordening, en is daarnaast ook van toepassing op afvalverwerking. De POP-verordening

⁹ Verordening (EG) 1272/2008 van 16 december 2008 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels (CLP)

¹⁰ Verordening (EU) 2019/1021 van 20 juni 2019 van het Europees Parlement en de Raad betreffende persistente organische verontreinigende stoffen

handelt over stoffen die persistente organische verontreinigende eigenschappen vertonen. In andere woorden, POP's zijn toxische stoffen waarvan is vastgesteld dat ze persistent zijn in het milieu en zich ophopen in levende organismen.

6.1.4.1 **Hoe voldoen aan de POP-verordening?**

Teruggewonnen materialen die als grondstof op de markt worden gebracht mogen geen POP's bevatten. Een POP mag enkel aanwezig zijn als een onopzettelijke sporenverontreiniging in stoffen, mengsels of voorwerpen. Het toegelaten gehalte aan onopzettelijke sporenverontreiniging per stof is opgenomen in bijlage I van de [POP-verordening](#). Als er voor een stof geen specifieke limietwaarde in deze bijlage is opgenomen, dan geldt in de praktijk de detectielimiet als de limietwaarde voor controle en handhaving.

6.1.4.2 **Verdere informatie over de POP-verordening**

- [Introductie](#) tot POP-verordening

6.1.5 **Andere relevante regelgevingen**

- De PIC (Prior Informed Consent) verordening regelt de in- en uitvoer van bepaalde gevaarlijke chemische stoffen en legt verplichtingen op aan bedrijven die deze chemische stoffen naar niet-EU-landen willen uitvoeren. Meer info op: <https://echa.europa.eu/nl/regulations/prior-informed-consent/understanding-pic> en op <https://echa.europa.eu/nl/guidance-documents/guidance-on-pic>

6.2 **VERPLICHTINGEN PRODUCTWETGEVING**

6.2.1 **Hoe voldoen aan de productwetgeving**

Een materiaal wordt een 'product' in de zin van de productwetgeving wanneer het op de EU-markt 'beschikbaar wordt gesteld', d.w.z. wanneer het wordt geleverd voor distributie, consumptie of gebruik op de Europese markt. Bepaalde productwetgeving pakt ook het probleem van gevaarlijke stoffen in producten aan als aanvulling op de hierboven beschreven chemische stoffenwetgeving. Andere productwetgeving is dan weer vooral gericht op het waarborgen van de veiligheid van producten naar consumenten toe of het bevorderen van de duurzaamheid ervan.

Producten die volledig of deels geproduceerd zijn met teruggewonnen materialen moeten voldoen aan de productwetgeving net zoals producten die volledig gemaakt zijn met primaire materialen. Ook een bedrijf dat een teruggewonnen materiaal wil leveren aan de maakindustrie moet rekening houden met de bepalingen in deze productwetgeving. Het is daarom van belang dat het terugwinningsbedrijf ten eerste weet wat de exacte samenstelling is van zijn teruggewonnen materiaal, en ten tweede dat het weet welk product van zijn teruggewonnen materiaal wordt gemaakt. Enkel zo kan het terugwinningsbedrijf en de producent van het product zeker weten dat ze de regels rond productveiligheid volgen.

De Richtlijn algemene productveiligheid¹¹ is een overkoepelende wetgeving die ervoor zorgt dat alleen veilige producten op de EU-markt worden verkocht en dat consumenten worden geïnformeerd over de risico's die

¹¹ Richtlijn 2001/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 3 december 2001 inzake algemene productveiligheid

mogelijks verbonden zijn aan producten. Deze richtlijn vormt een aanvulling op de sectorspecifieke productwetgeving.

Volgens de Richtlijn is een product veilig als het voldoet aan specifieke nationale vereisten of EU-normen. Als er geen dergelijke vereisten of normen bestaan, moet de beoordeling van de veiligheid worden gebaseerd op: richtlijnen van de Commissie, beste praktijken in de betrokken branche, huidige stand van vakkennis, veiligheid die de consument mag verwachten.

6.2.2 Verdere informatie over productwetgeving

- [EU Productveiligheid](#)
- [EU-productnormen](#)
- [EU labels](#)
- Info over algemene en specifieke productwetgeving op [website FOD Economie](#)

Voor bepaalde groepen van producten worden deze algemene veiligheidseisen aangevuld in meer **specifieke productwetgeving**. Hieronder zijn enkele voorbeelden opgesomd:

- [Speelgoed](#)
- [Essentiële eisen](#) in de Verpakkingsrichtlijn en [goede fabricagemethoden](#) voor materialen en voorwerpen die met levensmiddelen in contact komen
- [Gerecycleerd kunststof verpakkingsmateriaal dat met levensmiddelen in aanraking komt](#)
- [Beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in EEA¹² \(RoHS\)](#)
- [Bouwproducten](#)
- [Producteisen houtpellets](#)
- [Bemestingsproducten](#)

¹² Elektrische en elektronische apparaten